

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Toruń w 2014 roku.

Obowiązek sporządzenia przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi wprowadza art. 3 ust.2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 z późn. zm.). Analiza ta, zgodnie z art. 9 tb. przywołanej wyżej ustawy winna obejmować w szczególności ocenę:

- 1) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust.6-12;
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

1. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego zgodnie z uchwałą Nr XXVI/434/12 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r. w sprawie „Planu gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą na lata 2018-2023” wyznaczonych zostało 7 regionów gospodarki odpadami komunalnymi. Gmina Miasta Toruń wraz z sąsiadującymi gminami: Łubianka, Zławieś Wielka, Wielka Nieszawka, Obrowo, Czernikowo, Lubicz i Łysomice wchodzi w skład Regionu Toruńskiego (nr 7), zamieszkałego przez 277 tys. mieszkańców. Zgodnie z uchwałą Nr XXVI/435/12 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r. w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami województwa .....” jedyną regionalną instalacją przetwarzania odpadów komunalnych dla Regionu Toruńskiego jest Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych przy ul. Kociewskiej w Toruniu.

Do instalacji tej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przekazywane być muszą zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone (z pielęgnacji terenów zieleni) z terenu całego regionu gospodarki odpadami komunalnymi.

W skład ZUOK wchodzi następujące obiekty:

- Składowisko odpadów komunalnych – pow. 6,6 ha, poj. 1 080 000 m³ ;
- Sortownia odpadów – wydajność 85 500 Mg/rok odpadów zmieszanych i 27 000 Mg/rok odpadów surowcowych;

- Kompostownia odpadów organicznych – wydajność 5 000 Mg/rok + 23 000 Mg instalacja Biodegma;
- Kompostownia odpadów zielonych – wydajność 3 000 Mg/rok;
- Zakład demontażu i przetwarzania odpadów wielkogabarytowych-wydajność 4500 Mg/rok;
- Zakład przerobu odpadów budowlanych – wydajność 15 000 Mg/rok;
- Magazyn odpadów niebezpiecznych;
- Infrastruktura towarzysząca, w tym zaplecze socjalno-administracyjne, garaże, drogi i place manewrowe.

W roku 2013 rozbudowywana została instalacja biologicznego przetwarzania odpadów – uruchomiono 8 modułów kompostowych do stabilizacji odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych mechanicznie w sortowni zmieszanych odpadów komunalnych. Stabilizacja odpadów prowadzona jest w technologii Biodegma, opartej o kompostowanie odpadów w zestawie modułów – boksów żelbetowych wyposażonych w system aktywnego napowietrzania i nawilżania masy kompostowej. Nowa instalacja umożliwia przyjęcie do przetworzenia 23.000 Mg/rok odpadów, przez co zapewni zmniejszenie ilości składowanych odpadów biodegradowalnych do poziomów wymaganych prawem.

ZUOK w roku 2014 pracował pod pełnym obciążeniem w systemie trzymianowym, co umożliwiło podanie odzyskowi w instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania całego strumienia dostarczonych odpadów zmieszanych.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Nie stwierdzono konieczności działań inwestycyjnych ze strony gminy związanych z rozbudową i utrzymaniem systemu odbioru i zagospodarowania odpadów. Gmina przejęła na siebie obowiązek wyposażenia nieruchomości w pojemniki i worki do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywania tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym w wyniku podjęcia przez Radę Miasta Torunia w dniu 21.02.2013 r. uchwały Nr 493/13 w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Miasta Toruń i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dziennik Urzędowy Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 2013 r., poz. 930). Obowiązek ten przeniesiony został następnie na wybrany w przetargu podmiot – spółkę MPO, co jest powszechnie stosowaną przez gminy regułą. Przyjęcie takiego rozwiązania nie powoduje więc konieczności inwestycji w tym zakresie ze strony gminy i jest korzystne z punktu widzenia mieszkańców, pozbawiając ich konieczności zakupu nowego pojemnika. W ramach zawartej umowy podmiot ten zobowiązany jest także do zagospodarowania odebranych odpadów, co zdejmuje z gminy konieczność działań inwestycyjnych w zakresie rozbudowy instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Wyzwaniem stojącym przed samorządami jest osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów selektywnie zebranych (odpadów „surowcowych” oraz budowlanych i rozbiórkowych), a także ograniczenia do ilości wymaganej ustawowo masy odpadów biodegradowalnych przekazanych do składowania.

Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wyniósł 49,99% w roku 2014 (dopuszczalny poziom 50%, w roku 2015 - 50%, w roku 2016 - 45%). Przekazywanie odpadów do termicznego

przekształcenia do powstającej instalacji w Bydgoszczy (planowane uruchomienie w roku następnym) umożliwi gminie osiągnięcie wymaganych wskaźników także w latach następnych.

Poniżej przedstawiono osiągnięte poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego odzysku odpadów o właściwościach surowców wtórnych oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych odebranych z terenu miasta w latach 2012-2014 r.

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Wymagany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	10%	12%	14%	16%	18%	20%	30%
Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych wyżej frakcji	19,20 %	17,71%	19,87%	-	-	-	-
Wymagany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów budowlanych i rozbiórkowych	30%	36%	38%	40%	42%	45%	50%
Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych wyżej frakcji	98,3 %	77,33%	81,6 %	-	-	-	-

Uzyskane efekty przy utrzymaniu dotychczasowego poziomu selektywnej zbiórki „odpadów surowcowych” umożliwią spełnienie tych wymagań do roku 2016. Jest to o tyle istotne, iż niewykonanie przez gminę obowiązku osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu i ograniczenia masy składowanych odpadów powodować może nałożenie kary finansowej przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Spółka MPO prowadzi obecnie proces inwestycyjny związany z modernizacją i rozbudową istniejącej linii do sortowania odpadów mający na celu poprawę efektywności sortowania oraz zwiększenie jej przepustowości. W ramach tych działań planowane jest m.in. zainstalowanie separatorów balistycznych i optycznych, co zwiększy ilość i jakość odzyskiwanych surowców ze strumienia odpadów. Niezależnie od rozbudowy instalacji sortowni konieczne jest także zwiększanie ilości selektywnie zebranych odpadów tego rodzaju u „źródła”, aby osiągnąć wymagany poziom recyklingu po roku 2017.

3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Źródłem finansowania systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych są opłaty wnoszone przez mieszkańców miasta. Zgodnie z uchwałą Rady Miasta Torunia nr 494/13 z dnia 21.02.2013 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty (Dziennik Urzędowy Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 2013 r., poz. 928), zmienionej następnie uchwałą Nr 725/14 z dnia 20.03.2014 r., wysokość tej opłaty uzależniona jest od ilości osób w gospodarstwie domowym, rodzaju zabudowy oraz prowadzenie bądź nie selektywnego zbierania odpadów.

Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych wynikają z zawartej ze spółką MPO w dniu 05.06.2013 r. umowy nr SGO 5/2013 na odbiór i zagospodarowanie odpadów i wynoszą od kwietnia 2014 r. ryczałtowo

1 791 120,50 zł za 1 miesiąc świadczenia tej usługi. Wnoszone przez mieszkańców opłaty umożliwiają bieżące regulowanie tej należności.

4. Liczba mieszkańców

Według danych GUS (bank danych lokalnych) na dzień 31 grudnia 2013 teren miasta zamieszkiwało 203 447 mieszkańców. Deklaracje o wysokości opłaty za odbiór odpadów (stan na dzień 31.12.2013 r.) zostały złożone w imieniu 181 959 osób - zauważalna dysproporcja między danymi GUS a ilością mieszkańców zgłoszoną do systemu występuje praktycznie we wszystkich gminach, w których wysokość opłaty uzależniona jest do liczby osób zamieszkujących nieruchomość. Podkreślić należy, iż ustawodawca nie zdefiniował pojęcia zamieszkiwania na nieruchomości, co utrudnia proces weryfikacji rzetelności składanych deklaracji.

Konsekwencją przyjętej w Toruniu metody ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest znaczna ilość korekt deklaracji (7124 szt. w roku 2014) składanych przez właścicieli nieruchomości z powodu zmiany danych wpływających na wysokość opłaty (głównie spowodowanych ruchem naturalnym ludności i migracjami).

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

Obowiązek zawarcia indywidualnej umowy na odbiór odpadów komunalnych dotyczy tzw. nieruchomości niezamieszkałych i jest konsekwencją nieobjęcia tych nieruchomości gminnym systemem odbioru odpadów. Do Urzędu Miasta Torunia nie wpłynęły zgłoszenia ze strony Straży Miejskiej wskazujące nieruchomości, których właściciele nie zawarli przedmiotowych umów, w stosunku do których gmina na podstawie art. 6 ust.6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach winna zorganizować odbieranie odpadów.

6. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.

Poniżej, na podstawie kwartalnych sprawozdań przedkładanych przez przedsiębiorców odbierających odpady przedstawiono ilości odpadów komunalnych zebranych w roku 2014 z terenu gminy.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	52,8
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	668,5
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	1 463,5
15 01 07	Opakowania ze szkła	2 047,4
16 01 03	Zużyte opony	11,9
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	2 675,7
17 01 02	Gruz ceglany	1 342,3
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	10,54
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadów materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	197,71
17 01 82	Inne niewymienione odpady	883,2
17 02 02	Szkło	17,4
17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie	16,8
17 05 06	Urobek z pogłębiania	13,1

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 19 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	2498,4
20 01 01	Papier i tektura	553,5
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	4 921,0
20 01 21	Lampy fluorescencyjne	0,1
20 01 23	Urządzenia zawierające freon	8,7
20 01 27	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	1,3
20 01 31	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	5,3
20 01 33	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie mi akumulatory zawierające te baterie	1,5
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 12 1 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	25,4
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	18,8
20 01 99	Inne niewymienione odpady zbierane selektywnie	3 253,0
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	363,2
20 02 03	Odpady nie ulegające biodegradacji	823,7
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	54 842,8
20 03 02	Odpady z targowisk	564,6
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	648,1
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych grupach	1 004,6

Na przestrzeni ostatnich lat zauważalna jest korzystna i oczekiwana tendencja zmniejszania się ilości odbieranych odpadów zmieszanych (55 903,1 Mg w 2013 r., 54 842,80 Mg w roku 2014) na rzecz wzrostu ilości „odpadów surowcowych” (łącznie odpadów suchych i szkła odebrano 6536 Mg w 2013 r., w roku 2014 8038 Mg) oraz odpadów biodegradowalnych (4258 Mg w roku 2013 i 5211 Mg w roku 2014).

7. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu gminy oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Ilość zmieszanych odpadów komunalnych odebrana w analizowanym roku z terenu gminy wyniosła 54 842,8 Mg, z tego z nieruchomości zamieszkałych 38 551 Mg (70,3 % całego odebranego strumienia). Wszystkie odebrane odpady podane zostały mechaniczno-biologicznemu przetworzeniu w instalacji ZUOK-u, a po procesie przetworzenia do składowania skierowano 30 499 Mg odpadów.

Ilość odpadów zielonych odebranych w roku ubiegłym 363,2 Mg, z tego 131 Mg dostarczonych przez mieszkańców do PSZOK. Odpady te zagospodarowane zostały w procesie kompostowania w ZUOK-u

8. Podsumowanie

Przeprowadzona analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Toruń w roku 2014 pozwala na stwierdzenie, iż system ten funkcjonuje w sposób prawidłowy.

W analizowanym roku gmina osiągnęła wymagane przepisami ustawy poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów selektywnie zebranych (odpadów „surowcowych” oraz budowlanych i rozbiórkowych) a także ograniczyła do ilości wymaganej ustawowo masę odpadów biodegradowalnych przekazanych do składowania. W latach następnych szczególny nacisk winien być położony na rozbudowę systemu zbierania i segregowania odpadów „surowcowych”.

Moce przerobowe Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Toruniu uwzględniając uruchomienie Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych w Bydgoszczy są wystarczające dla zapewnienia prawidłowego przetworzenia strumienia odpadów z terenu gminy w latach następnych.